

Rejsebrev 4 – Egypten 2021 – 20.11.21

Byen, jeg nu har opholdt mig i i ca tre uger har haft flere navne gennem tiden. Waset – Thebes – og nu Luxor, der betyder: ”Byen af paladser med 1000 døre”

Inden jeg forlod Luxor måtte jeg så også lige gense Karnak-Templet, der ligger godt tre kilometer nord for Luxor Temple. De to templer er forbundet med en lang lige processionsvej – Sfinxalleen – der har været under genopbygning meget længe. Oprindeligt har der været 600 Sfinx-statuer opstillet langs vejen. Den skulle have været indviet her den 4. november, men som nævnt i forrige rejsebrev er indvielsen blevet udskudt. Det skulle have været en stor international begivenhed.

Karnak-templet er på alle måder kolossalt. Og det at komme derind var noget af en prøvelse. De fleste kender bagagekontrolskanninger fra lufthavnene. Man skulle igennem ikke mindre end tre af den slags !! - Ret hysterisk ! - Det er nok ligesom med vaccinerne – Hvis én ikke virker må vi hellere forlange at man tager nogle flere.

Jeg vil hæfte mig ved bare to ting i dette tempel, som i virkeligheden er mindst tre templer. Og som så mange andre steder i Egypten har Ramses II haft en stor indflydelse og gjort hvad han kunne for ikke at blive slettet og glemt af eftertiden. Sådan som han selv forsøgte at gøre med sin far Seti I.

Der er 134 af disse kæmpesøjler, bare i den ene tempelhal, der arealmæssigt er større end Peterskirken. Søjler, der er så karakteristiske for rigtig mange af templerne hernede i Egypten.

Jeg mener, at have identificeret Ramses II's kartouche på søjlerne. Den var i hvert fald at finde på alle de søjler jeg sporadisk gennemsøgte. Der var dog én detalje, som jeg undrede mig over, og som jeg ikke har fået afklaret. Så hvis du ved – eller kender nogen der ved

Dette mener jeg, må være Ramses II's kartouche – Monogram ville man vel sige i Danmark. Det underlige – for mig – er, at der både er en retvendt og en spejlvendt udgave. Jeg burde have lavet en større kortlægning over placeringerne. - Det gjorde jeg ikke – Der var ikke umiddelbart noget system i hvor og hvordan. Men alle søjler bærer en kartouche placeret i 3 – 4 meters højde.

Læg i øvrigt mærke til hvor dybt, at disse signaturer er indgraveret i sandstenene. Han ville gøre det vanskeligt for efterfølgende faraoer at slette sporene efter ham. Ramses II slettede næsten sin far Site I fra templet i Abydos, for efterfølgende at indgrave sit eget navnetræk. Han vidste om nogen hvad der kunne ske i eftertiden

Endnu en ting, at forundres over her i Karnak og i Egypten er obeliskerne. Der står to her i Karnak. Den største, her midt i billedet er 28 meter høj. Lavet af ét stykke granit, der er hentet nede i Aswan.

Jeg vil anslå, at den må veje mindst 200 tons. Det er forunderligt, at tænke på, hvordan man førhen har formået at udskære, transportere og siden rejse disse stensøjler til lodret.

Jeg gad nok se det håndværkerteam, der i dag, uden mekaniske og elektriske hjælpemidler, ville kunne udføre den opgave.

Efter opholdet i Luxor kørte jeg med Hagag og et par af hans børn til Aswan. Det gav anledning til, at gøre holdt i Edfu og Com Ombo og gense templerne der.

Templet her i Edfu er i sin opbygning meget lig de fleste andre templer hernede. Men læg mærke til det, der ude til venstre mest ligner nogle jorddynger. Det er resterne af den enorme 'brickwall', der skulle holde hele tempelområdet fri for Nilens årlige oversvømmelser. Muren er bygget op af soltørrede mursten af ler eller mudder. Hvorfor de let forvitrer

Billedet her er fra Com Ombo, der har brugt samme fremgangsmåde, med mure omkring Templet. Murene er enorme, både i højde og drøjde.

Com Ombo er et lille smukt og harmonisk tempel med en fantastisk smuk beliggenhed.

Jeg blev som aftalt sat af i Aswan, og tog færgen over til Elephantine Island. En lille ø i Nilen. Det koster 5 Egyptisk Pund eller godt 2 kroner - Den lille by på øen er ganske speciel. Min første oplevelse var dog lidt træls, da jeg skulle fra færgestedet til mit logi, der lå på den anden side af øen. Der var såmænd bare 600 meter. Men det var en labyrint af små gyder, og min alt for tunge kuffert var et problem. Alle de snævre stræder havde veje med stampet jord, der ofte blev vandet af beboerne for at dæmpe støvet. Så nogle steder var overfladen nærmest mudder. Det er ikke godt for et par små kufferthjul. Så de tredive kilo skulle helst løftes og bæres. Det tog lige et par dage for min højre arm, at blive helt 'normal' igen.

Men bortset fra det, så var det at færdes i det lille samfund en stor historisk-kulturel oplevelse. Hvis man lige kunne abstrahere fra nogle enkelte plastic-dimser og lidt moderne hardware, såsom elledninger og aircondition. Så kunne man nemt få en oplevelse af at færdes i en middelalderby for 5-800 år siden.

Utroligt så venlige og søde alle man mødte var – børnene smilede og vinkede altid og de voksne sagde "Welcome" – Når man gik forbi. Gad vide i hvor mange små danske samfund man ville kunne opleve det samme, når fremmede dagligt traskede rundt lige uden for døren.

Får og geder synes at kunne vandre relativt frit rundt i byen, men dog afskærmet fra de små marker med gærder og hegn, for at beskytte de lokale afgrøder.

Bortset fra de udvendige aircondition anlæg og elmasten ligner det ren middelalder. Midt på Elephantine er der et lidt større område, der var inddelt i små jordlodder

Den individuelle rejseform, som jeg har praktiseret igennem mange år er nok ind imellem lidt mere besværlig, men giver nogle meget anderledes oplevelser og indsigter, som man ikke får på de traditionelt arrangerede turistrejser. Jeg er blevet spurt, hvorfor jeg ofte rejser så længe ad gangen.?
- Dels er den største omkostning flytransporten – Dels – og vigtigst – Det bringer dig tættere på de lokale og giver større indsigter og forståelser for andre kulturer og måder at leve på.

Én af de ting jeg gerne ville undersøge endnu en gang var Den Knækkede Obelisk – eller The Unfinished Obelisk. Disse store megalittiske strukturer fra fortiden har altid fascineret og forundret mig, men jeg blev dog ikke en hel masse klogere ved at gense stedet

Den Knækkede Obelisk:

Det er ingen tvivl om, - tror jeg - hos nogen, at de granitstrukturer, som egypterne anvendte i deres templer og pyramider er hentet helt henede i Aswan. Men hvordan de er tilhugget, savet, skåret, kløvet eller . . . er mere end uklart. Ligesom det er uklart, hvordan disse store sten, hvoraf nogle har vejet flere hundrede tons, er blevet transporteret. Jo – givet via Nilen, men de skal dog både lastes og losses, samt transportereres kortere eller længere strækninger over land.

Den tidligere omtalte obelisk i Karnak er 28 meter høj og vejer vel godt 200 tons. Denne kolos, der ligger her i et stenbrud i Aswan er over 40 meter lang – og ville, hvis den var kommet op i ét stykke, have vejet næsten 1.200 tons ! - Jeg har dog ingen ide om hvordan man har tænkt sig at gøre dette. - Har du ?

Nu er den imidlertid knækket flere steder, og er måske af den grund blevet opgivet.

Læg mærke til, den stadig er forankret i klippen og er omgivet af granit på alle sider. Den er ikke frigjort i bunden. Der er kun en smal løbegang hele vejen rundt.

Kigger man ned i bunden af løbegraven, ser det ud som om det er gravet ud med en isse. Ligesom isen i isvaflejerne, du køber om sommeren. Og det mener jeg ikke man kan med granit ?

Jeg skrev en historie til ELBO-bladet om mine erindringer om dette fra mit besøg her i 2011. Historien blev bragt den 14. august 2021. og kan findes på Nyhedskiosken.

Der kendes til mindst 26 obelisker, der stammer fra Egypten – Kun de syv findes stadig hernede. De andre er blevet 'stjålet' – bortført. Og står rundt om i verden. Hvis du ser Tour de France kender du obeliskerne på Place de la Concorde i Paris. Den er en tvilling til den der står tilbage ved indgangen til Luxor Temple. De blev begge efter sigende foræret til franskmændene i 1831 af Mohammed Ali, - jo, det hed han skam. Han var hersker over det Ottomanske Egypten på det tidspunkt. Franskmændene formåede dog kun at flytte den ene. Processen tog dem fire år, hvorefter de opgav at hente den anden.

Nogle hævder, at man brugte en endnu hårdere stenart til at bearbejde granitten med. Der lå nogle eksempler på disse i stenbruddet. Første gang jeg slog dette såkaldte værktøj ned i granitten flækkede den og der sprang små stumper af. Granitten tog ingen skade !

Hermed endnu en Kærlig Hilsen fra Egypten

Jørgen

